

EXPUNERE DE MOTIVE

Programul SAPARD (Program Special de Pre-Aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală) constituie principalul instrument prin care Uniunea Europeană sprijină procesul de pre-aderare în domeniul agriculturii.

Astfel, conform Acordului Multianual de Finanțare încheiat între Guvernul României și Comisia Comunităților Europene, ratificat prin Legea nr.316/2001, cu modificările și completările ulterioare, aproximativ 153 mil. EURO¹ sunt alocate anual României de Uniunea Europeană în perioada de alocare 2000 – 2006, pentru a facilita adoptarea legislației comunitare din domeniu și a îmbunătăți competitivitatea sectorului agricol.

În luna februarie 2001, Comisia Europeană a semnat cu România Acordul Multianual de Finanțare, care trasează regulile generale ale asistenței financiare multianuale. S-au ratificat, de asemenea, acordurile anuale de finanțare pentru anii bugetari 2000, 2001, 2002 și 2003. Semnarea Acordurilor reprezintă angajarea asistenței financiare pentru România din bugetul comunitar.

Până în acest moment, Agenția SAPARD a obținut acreditarea a șase măsuri, dintre care trei au ca beneficiari direcți agenții economici din sectorul privat, respectiv măsura 1.1 – „Îmbunătățirea marketingului și prelucrării produselor agricole și piscicole”, măsura 3.1 – „Investiții în exploatațile agricole” și măsura 3.4 – „Dezvoltarea și diversificarea activităților economice pentru generarea de activități multiple și venituri alternative”. Până la sfârșitul anului în curs un număr de alte patru măsuri urmează a fi acreditate.

În cadrul măsurilor menționate necesarul de cofinanțare privată a proiectelor este de minim 50% din valoarea eligibilă a proiectului (excepție făcând submăsurile “zahăr” și “semințe oleaginoase” din cadrul măsurii 1.1, unde rata de cofinanțare privată este de minim 70%). Trebuie menționat că finanțarea privată se poate realiza fie din surse proprii, fie din surse atrase, precum și faptul că Programul SAPARD funcționează pe principiul rambursării de cheltuieli efectiv realizate și nu pe cel al avansurilor spre decontare.

Având în vedere cele menționate, prezența activă a băncilor comerciale în finanțarea proiectelor SAPARD este esențială pentru pregătirea și implementarea de proiecte viabile, într-un ritm care să asigure absorbția fondurilor comunitare alocate respectivelor măsuri.

Deși Agenția SAPARD a venit în sprijinul potențialilor beneficiari ai Programului SAPARD prin încheierea de protocoale cu 28 de bănci comerciale în vederea acordării de credite pentru cofinanțare, având ca obiect acceptarea unor instrumente comune de lucru, implicarea băncilor, cu câteva excepții este relativ redusă, fie din cauza rentabilității reduse a sectorului, fie din lipsă de atractivitate față de garanțiile beneficiarilor din domeniul agriculturii, industriei alimentare sau altor domenii conexe dezvoltării rurale.

¹ Prețuri curente 2000.

În această etapă de implementare a Programului se constată încă un nivel redus de angajamente fata de valoarea alocărilor financiare anuale scadente la plata în anul 2006, respectiv de 58% din totalul fondurilor disponibile în vederea contractării, în care ponderea majora (cca. 77,5%) o reprezintă proiectele de infrastructură locală. Concluzia este alarmantă, în sensul că nu au fost identificate soluțiile de ordin economic și legislativ care să faciliteze accesul beneficiarilor privați la proiectele SAPARD, iar în subsidiar la obținerea cofinanțării. În acest context, atât beneficiarii potențiali, cât și băncile comerciale solicită cu insistență soluții pentru creșterea gradului de atractivitate a garanțiilor pentru creditele de cofinanțare.

Perpetuarea acestei situații de fapt, ar putea avea consecințe majore asupra alinierii la standardele de calitate în domeniul sanitar-veterinar, sanitar, fitosanitar și de mediu a majorității agenților economici naționali din agricultură, piscicultură, silvicultură, servicii în spațiul rural și industria alimentară, cu consecințe majore asupra competitivității sectoarelor vizate. Mai mult, în actualul context politic referitor la extinderea Uniunii Europene, alocarea financiară pentru România pentru orizontul 2007 – 2013 în cadrul asistenței pentru dezvoltarea rurală ar putea fi afectată de gradul scăzut de absorbție al fondurilor SAPARD.

Dacă în acest moment statul român, prin aplicarea unui management financiar excesiv prudential, își păstrează dreptul de creditor de rangul întâi asupra activelor ce urmează a fi achiziționate în cadrul proiectelor SAPARD prin interzicerea expresă beneficiarilor de a garanta eventualele credite de cofinanțare cu aceste active, măsura se dovedește de natură a restricționa accesul acestora la finanțarea bancară.

Prin prezenta expunere de motive se propune acordarea de către statul român beneficiarilor de proiecte SAPARD a **facilității de garantare a creditelor de cofinanțare cu activele care urmează a fi achiziționate prin proiect**, prin asumarea riscului de nerecuperare a fondurilor plătite necuvenit ca urmare a neregularităților sau neglijenței, în condițiile în care instituțiile de creditare devin astfel creditori privilegiați.

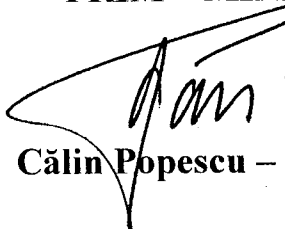
Riscul menționat se referă la un procent de până la 5% sume plătite în mod eronat din totalul sumelor plătite anual în cadrul acordurilor anuale de finanțare semnate, așa cum este relevat în raportul anual al Curții de Conturi a României în calitate de organism de certificare pentru Programul SAPARD. Sarcina financiară asupra bugetului național este însă considerabil diminuată în perspectiva aplicării legislației naționale cu referire la recuperarea creanțelor bugetare rezultate din finanțări nerambursabile. În mod semnificativ, creșterea preconizată a volumului de angajamente prin SAPARD va avea cu certitudine un efect pozitiv de antrenare la nivelul întregului sistem economic național, inclusiv asupra încasărilor la bugetul de stat, care va compensa riscul financiar asumat în cadrul mecanismului propus.

Având în vedere că, în conformitate cu prevederile Art.14, alin. 2.8, secțiunea A din Acordul Multianual de Finanțare ratificat prin Legea nr.316/2001, „... orice contribuție financiară în sarcina Comunității ... va fi anulată la sfârșitul celui de-al doilea an ce urmează înregistrării sale în registrul debitorilor și dedusă din următoarea cerere de plată ...” și luând în considerare că primele debite constituite și nerecuperate au fost înregistrate în registrul debitorilor al Agenției SAPARD la începutul anului curent, se apreciază că efortul financiar potențial al statului va afecta exercițiul bugetar al anului 2007.

Având în vedere aspectele semnalate mai sus și luând în considerare necesitatea stringentă de a mări gradul de absorbție a fondurilor comunitare prin acordarea facilității pentru beneficiarii privați ai Programului SAPARD de a garanta creditele de cofinanțare cu activele care urmează a fi achiziționate în cadrul proiectelor, se apreciază oportună promovarea prezentei Ordonanțe de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.63/1999 cu privire la gestionarea fondurilor nerambursabile alocate României de către Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente acestora, în sensul cuprinderii de prevederi referitoare la crearea în regim de urgență a mecanismului care să asigure garantarea acoperirii eventualelor debite către bugetul Comunității Europene prin conturile gestionate de către Ministerul Finanțelor Publice – Fondul Național de Preaderare.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.63/1999 cu privire la gestionarea fondurilor nerambursabile alocate României de către Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente acestora, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

Călin Popescu – Tăriceanu